

Elisabet Lunde
Nämndansvarig Kultur- och Fritidsnämnden
08 560 39 337
Elisabet.Lunde@ekero.se

Program för Kungsberga

Dnr KFN13/69-214

Bakgrund

Stadsarkitektkontoret i uppdrag att upprätta detaljplaner i Kungsberga. Ett program för Kungsberga har remitterats för synpunkter senast 4 november 2013. Synpunkter kommer att kunna lämnas vid ytterligare två tillfällen innan detaljplanen kan antas.

Syfte

Syftet med programmet är att undersöka vilka förutsättningar och idéer som finns för en framtida utveckling av Kungsberga. Programarbetet ska presentera ramar som underlättar en miljömässigt och socialt hållbar utveckling av Kungsberga. Efter programarbetet startar detaljplanearbetet.

Programmet

Kungsberga är en serviceort på norra Färingsö som tillsammans med Stav, Färentuna och Ölsta erbjuder service, skola och samlingslokaler. I översiktsplanen beskrivs Kungsberga som en viktig servicepunkt och närcentrum på Norra Färingsö. En fortsatt omvandling av fritidshus och viss förtätning av bostäder kan därför ske här. Kungsberga beskrivs som liten med bykaraktär, med en speciell historia och unik lantlig karaktär. En viktig del av detaljplanearbetet har varit att värna om den unika karaktären.

För att ge Kungsberga förutsättningar för förbättrad service föreslås bebyggelse tillkomma i varsam takt. Bebyggelsen, i form av radhus och enbostadshus, ska ansluta och förhålla sig till den befintliga för att värna nuvarande landskapsbild. Tätare bebyggelse placeras nära service och busshållplatser.

Under en tidsperiod på 15 år kan mellan 50 och 80 nya bostäder tillkomma vilket skulle innebära 200 nya invånare. Området indelas i fyra olika detaljplaner varav arbete med två av dessa kan inledas så fort programmet godkänts. För övriga områden kan arbete inledas inom 10-15 år.

I arbetet ingår att studera om och var nya verksamheter kan lokaliseras, ny förskola bör tillkomma där en sammanhållen bebyggelse föreslås, gång och cykelstråk utvecklas liksom ny infartsparkering.

Vad gäller hästhållning och ridning konstateras att det är ett viktigt inslag på norra Färingsö och bör så vara. Vissa mindre stall föreslås utvecklas med hänsyn till närheten till bebyggelse medan jordbruksfastigheter eller de som klarar dessa avstånd bör säkerställas. Vidare bör befintliga ridstråk beaktas och kopplingarna mellan dessa.

För fysisk aktivitet finns endast en bollplan vid Konsum. Enligt programmet bör en lekplats anordnas vid den nya bebyggelsen.

För ungdomar finns Ölsta folkets Hus som arrangerar kulturaktiviteter och är en mötesplats och samlingslokal för norra Färingsö.

I det fortsatta detaljplanearbetet kommer bl. a. landskapsbild och bebyggelsens utformning, ridstigar, gång och cykelstråk samt viktiga naturområden att studeras.

Historik

I programmet finns en utförlig beskrivning av hur Kungsberga vuxit fram och hur bykaraktären bevarats bla genom att byn stod emot bysplittringen genom laga skifte. Vidare finns äldre lämningar i form av gravfält, runstenar och Ringanäs borgruin. Enligt ortstraditionen hade kung Ring sitt säte här under vikingatiden.

Synpunkter och överväganden

Utifrån kommunstyrelsens ursprungliga uppdrag, att ta fram detaljplaner för delar av Kungsberga, har stadsarkitektkontoret tagit ett helhetsgrepp om bygden. Avsikten är att få en planläggning som långsiktigt bevarar den unika karaktären i Kungsberga och få en miljömässig och social hållbar utveckling. Kontoret uppskattar att ett helhetsgrepp tagits över miljön, det finns unika förhållanden, kulturellt och socialt, på norra Färingsö som bör tas tillvara. I programmet finns t. ex en bra beskrivning över vilken betydelse Kungsberga haft historiskt. Arbetssättet med workshops tillsammans med invånarna är också ett sätt att få fram det specifika, vad som lokalt uppskattas och en lämplig nivå på utvecklingen.

En befolkningsutveckling på ca 200 invånare innebär att en beredskap för nya verksamheter centralt känns nödvändig. Ett socialt hållbart samhälle förutsätter att det finns service och verksamheter som kan utvecklas lokalt.

Ridningen och hästhållningen har en särskild utbredning och plats på Färingsö och är en del av landskapet och kulturen. Deras anspråk på avstånd till bebyggelse och sammanhängande ridleder bör uppmärksammas och ges plats. Detta är också en del av Ekerö kommuns profil och kan vara ett sätt att utveckla verksamheter som kan ge arbetstillfällen bl a inom besöksnäringen.

I stället för en planerad lekpark bör områden för spontan fysisk aktivitet avsättas. Där kan lekpark vara en del men även andra grupper med behov av fysisk aktivitet bör uppmärksammas. Dessa ytor blir också samlingsplatser för flera olika generationer.

I Ölsta finns norra Färingsös största samlingslokal och arrangemansyta i Ölsta folkets hus och park. En plats både för ungdomar och vuxna att ses i och utöva olika aktiviteter. Hur kan sambandet med Ölsta folkets Hus stärkas? De i programmet beskrivna sambanden och klustret Stav, Färentuna och Ölsta behöver utvecklas och beskrivas hur och vad de långsiktigt kan innebära för utvecklingen.

I övrigt återkommer kontoret med synpunkter på lösningen för ridleder, landskapsbild och bebyggelse vid den fortsatta detaljplaneläggningen.

Elisabet Lunde